

Familie Trump Albanen tegen luxeresort op ongerept eiland

'Al komt Jezus zelf, mijn land krijgen ze niet'

Als een blok vielen Ivanka Trump en haar man Jared Kushner voor een onbewoond Albanees eilandje, een van de laatste ongerepte gebieden langs de Adriatische kust. De vraag is voor hoelang nog: de familie Trump wil er 1,4 miljard euro investeren in een luxeresort.

Thijs Kettonis
ZVĚRNEC

Jared Kushner en Ivanka Trump voeren in de zomer van 2021 een paar dagen mee op het jacht van een bevriende zakenman. Ze werden direct gegrepen door de schoonheid van de Albanese kust. "Maar het leek wel een plek die niemand kende of begreep," vertelde Donald Trumps schoonzoon daar later over in een podcast. Al varende maakten ze ook kennis met de Albanese premier Edi Rama, die speciaal aan boord kwam.

De natuurpracht liet het stel niet meer los. En nu is daar het plan van Kushner om via zijn investeringsmaatschappij een luxehotel te bouwen op Sazan, het onbewoonde en enige eiland van Albanië in zee. Vijf vierkante kilometer groot maar, op een steenworp afstand van het dorp Zvërnec. Ook de stranden daar heeft Kushner in het vizier. Tienduizend kamers moeten er in totaal komen, als onderdeel van een eco-resort, dat dus duurzaam moet zijn.

Sazan heeft een speciale status: het eilandje was tussen 1920 en 1947 van Italië. In de Tweede Wereldoorlog lagen er Duitse en Italiaanse onderzeeërs. Daarna zette de Sovjet-Unie er een fabriek voor chemische wapens neer – gasmas-

kers uit die tijd liggen nog steeds verspreid over het eiland.

Vervolgens werd Sazan een militaire basis van Albanië. Soldaten zijn er echter allang niet meer gelegerd, en de natuur heeft het eiland overgenomen. Aan een kust die in rap tempo wordt volgebouwd om de groeiende toeristenstroom te kunnen herbergen, is de omgeving een oase van rust.

Niet voor lang meer, als het aan Kushner ligt. Hij heeft de volle steun van premier Rama en de Albanese regering. Die bestempelde het resort als een 'strategische investering', wat de afgifte van de noodzakelijke vergunningen bijvoorbeeld aanzienlijk makkelijker maakt. Het project moet duizend banen opleveren en nog meer toeristen naar Albanië lokken, die zorgen voor welkome inkomsten in een van de armste landen van Europa.

Land verdedigen

Strategische investering of niet, de bewoners van Zvërnec is niets gevraagd. "Op zich zijn we niet tegen, maar alles dan wel in overleg met ons," zegt inwoner Kostaq Konomi (81) voor zijn huis. "Kushner wil land kopen van iemand die helemaal niet de eigenaar is. Dus daar gaan we als dorp een rechtszaak over voeren."

Niet alleen op de ruige stranden en in de bossen eromheen is het stil, maar in het dorp zelf ook. De paar honderd inwoners zijn vooral ouderen; de jeugd is weggetrokken, naar hoofdstad Tirana of naar de EU, op zoek naar werk. De 67-jarige Donika Dako komt net van het land en heeft geen behoefte zich diplomatiek uit te drukken.

"Dit project is de kanker voor ons dorp," zegt ze. "Mijn familie heeft land en huizen hier. Vorige eeuw werd het eerst ingepikt door de communisten. En nu komt dan dat Trumpmeisje langs, of zijn dochter, wie het ook is..."

'Kushner wil land kopen van iemand die niet de eigenaar is. Daar gaan we een rechtszaak over voeren'

Dako weet dat Ivanka hier begin van het jaar met haar man opnieuw een kijkje kwam nemen, en dat ze een vorkje prikten met Rama in een restaurant verderop. Boos zet ze een bijl langs de ene kant van haar lichaam, en een zels aan de andere. "Al komt Jezus Christus zelf uit de hemel omlaag, dan nóg krijgt hij mijn land niet. Wij zullen dit verdedigen met ons bloed."

Bedreigde diersoorten

De Albanese regering zegt overigens dat het grondbezit een private aangelegenheid is, waar zij zich niet in mengt. Principiële problemen met het feit dat hier straks bulldozers natuurgebied omploegen om er luxe vakantievilla's neer te zetten, lijken de bewoners van Zvërnec niet te hebben. Dat ligt wel anders bij milieu-beschermers.

"Dit is het leefgebied van veel bedreigde diersoorten, zoals zeeschildpadden en de monniksrob, een bedreigd type zeehond," zegt Konstandin Xhaho van natuurorganisatie PPNEA. Zij dreigen het onderspit te delven in de plannen van Kushner. In een brandbrief aan de regering vragen maar liefst 41 organisaties om het plan te stoppen.

Of dat gaat lukken? Xhaho houdt hoop, maar de strijd om de aanleg van een nieuw vliegveld voor vakantiegangers een paar kilometer verderop tegen te houden, verloren ze eerder al. Nog dit jaar moet het opengaan. En bij Zvërnec ploegden onlangs bulldozers een stuk strand en duinen om, al is onduidelijk of dat al voorbereidingen voor Kushners eco-resort zijn.

Na enkele kleinschalige demonstraties bereiden tegenstanders een groot protest voor in juni. Maar Xhaho is niet hoopvol: "Zoals overal op de Balkan: als zo'n project eenmaal begint, is het moeilijk te stoppen."